

21. møde.

Torsdag den 18. november kl. 13.

Formanden: Udvalget for forretningsordenen har afgivet tillægsbetænkning over indstilling fra udvalget for forretningsordenen om ændringer i folketingets forretningsorden. Eksemplarer er omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om en særlig ydelse til alders- og invaliderentmodtagere m. fl.

(Første behandling findes i tidenden sp. 558; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 25).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i folkeforsikringsloven om forhøjelse af grundbeløbene, forhøjelse af renten med tillæg i kommunegrupperne II og III til samme størrelse som i kommunegruppe I samt om forhøjelse af brændselstillæg, invaliditetstillæg og lomme penge til rentemodtagere på alderdomshjem. [Af Ragnhild Andersen m. fl.]

(Første behandling findes i tidenden sp. 558; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 25).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene sattes til forhandling.

Formanden: I stedet for udvalgets ordfører, det ærede medlem hr. Kaj Andresen, som har forfald, har det ærede medlem hr. Bundvad ordet som ordfører.

Ordføreren (Bundvad): Udvalgets ordfører, det ærede medlem hr. Kaj Andresen, har forfald; i hans sted skal jeg kort omtale udvalgets indstilling.

Udvalget har drøftet de to forslag, og derunder særlig drøftet spørgsmålet om en videreførelse af zoneudligningen, den udligning, som man foretog skridt til sidste år. Som man ved, er der igennem statistisk departement en undersøgelse i gang af, hvordan leveomkostningerne i virkeligheden er indenfor de tre zoner, og udvalget havde håbet, at resultatet af denne undersøgelse havde foreligget nu, så man kunne have set nøjere på sagen. Men det er ikke tilfældet, og udvalget har i den anledning udtalt sin beklagelse af, at resultatet endnu ikke foreligger.

Det af socialministeren stillede forslag om ydelse af et eengangstillæg til alders- og invaliderentmodtagere m. fl. indstiller udvalget herefter til uforandret vedtagelse.

Det af det ærede medlem fru Ragnhild Andersen m. fl. stillede forslag om ændring i folkeforsikringsloven indstiller udvalget til forkastelse.

Ragnhild Andersen: Det fremgår af betænkningen, at udvalget har holdt tre møder, haft samråd med socialministeren og derefter anbefaler ministerens forslag til vedtagelse og det af mit parti stillede forslag om yderligere forbedringer til forkastelse. Det var jo også, hvad stedfortræderen for udvalgets ordfører for et øjeblik siden oplyste.

Af betænkningen fremgår endvidere, som det også blev sagt af stedfortræderen, at man har drøftet spørgsmålet om zoneudligningen, hvorefter man så nøjes med at beklage, at resultatet af den bebudede undersøgelse fra statistisk departement ikke foreligger. Da mit parti, uagtet vi er forslagsstillere til det ene af de to forslag, der var til behandling i udvalget, ikke har haft lejlighed til at deltage i drøftelserne, idet vi som bekendt holdes udenfor udvalgene, er jeg henvist til at holde mig til betænkningens ordlyd og til de knappe bemærkninger, der i dag er fremsat.

Mit parti er naturligvis glad for, at alle partier er enige om at anbefale eengangshjælpen til rentemodtagerne, som er foreslået af ministeren med 100 kr. til enlige og 150 kr. til ægtepar, foruden den lille kontante ydelse til vore gamle på alderdomshjemmene. Vi er også glade for, at man gennemfører denne eengangsforanstaltning for

[Ragnhild Andersen.]

de enlige mødre, der får bidrag udlagt af det offentlige.

Kommunisterne støtter altså fuldt og helt, som vi allerede sagde ved første behandling, forslaget om eengangshjælp. Vi gør det så meget mere, som vi mener, at rentemodtagerne har dette beløb tilgode fra sidste år. Situationen sidste vinter var jo den, at i alt fald et flertal af partier, socialdemokrater og radikale foruden vort parti, havde givet tilsagn overfor vælgerne om at give rentemodtagerne en årlig forhøjelse på 200 kr. til enlige og 300 kr. til ægtepar. Da man, som det er almindeligt bekendt, kun gav rentemodtagerne halvdelen af dette beløb gennem eengangshjælpen i fjor, finder vort parti det ganske naturligt at betragte ministerens forslag her i dag som en efterbevilling, et hårdt tiltrængt tilgodehavende, som rentemodtagerne har fra sidste vinter. Hovedstadens rentemodtagere fik sidste vinter ingen som helst forbedringer udover eengangshjælpen på henholdsvis 100 kr. og 150 kr. Jeg ved vel, at der i fjor for rentemodtagernes vedkommende i landkommuner og købstæder var tale om en lille forbedring udover eengangshjælpen i kraft af den begyndende zoneudligning, der gennemførtes sidste vinter, men det var som bekendt kun en beskednen begyndelse, og jeg beklager meget, at udvalget i dag afviser at følge den op.

I det hele taget må jeg dybt beklage, at udvalget ganske afviser de forslag om forbedringer for rentemodtagerne, som mit parti har lagt på bordet. Vi må beklage, at stedfortræderen for udvalgets ordfører for et øjeblik siden erklærede, at man opfordrede til forkastelse af disse vore forslag.

Udvalgets og det ærede medlem hr. Bundvads opfordring til at forkaste disse forslag kan ikke være det sidste ord i denne sag. Jeg må meget indtrængende appellere til alle medlemmer om at tænke sig om endnu en gang; jeg må opfordre dem til et øjeblik at se på, hvad det er for forslag, udvalget opfordrer dem til at forkaste. Jeg må opfordre dem til at tænke tilbage på, hvad de selv hver især rundt om på vælgermøderne har lovet ikke alene vore gamle og invaliderne, men hele befolkningen. Hvis hver især gør det, vil der være adskillige — det føler jeg mig ganske overbevist om — som ikke

med god samvittighed kan rejse sig op om et øjeblik og stemme imod de forslag fra mit parti, som udvalget i dag indstiller til forkastelse.

Jeg skal endnu en gang belyse, hvad det er for ændringer, kommunisterne anbefaler gennemført. Der er for det første ophævelse af zonegrænserne; vort forslag i den henseende findes i § 1. Vi foreslår zoneudligningen gennemført således, at renten med tillæg på landet og i købstæderne hæves til samme størrelse som hovedstadsrenten. Er det nu et urimeligt forslag? Kan det på nogen måde kaldes et overbudsforslag? Nej, det er hverken urimeligt eller på nogen måde noget flot forslag, og at det ikke er det, ses vel bedst af, at alle partier i dette høje ting, da de gik til valg i foråret 1953 og igen i efteråret 1953, gik ind for den fulde udligning af satserne i by og på land. Rent konkret lovede det socialdemokratiske parti og det radikale venstre foruden kommunisterne at ville gennemføre en udligning i zonerne. Alligevel kommer alle partier her i dag og siger, at vort forslag skal stemmes ned, vort forslag om at gennemføre denne zoneudligning skal forkastes, og man henholder sig ligesom den ærede ordfører for udvalget til, at der foregår, eller rettere sagt, der er bebudet en undersøgelse gennem statistisk departement om leveomkostningerne i de tre kommunegrupper, og da den ikke er færdig, siger man, kan man ikke komme videre med zoneudligningen. Man beklager, at undersøgelsen ikke er færdig; men man forsøger at skyde skylden for, at man ikke vil fortsætte zoneudligningen, på statistisk departement.

Jeg vil gerne i den forbindelse spørge den højtærede socialminister: Hvad er nu forklaringen på, at man bliver ved at give sorteper videre? Den ene gang siger man, at det er kommissionens skyld, at man ikke kan gå videre med zoneudligningen, idet den ikke er færdig med sit arbejde; den anden gang siger man, det er statistisk departements skyld, at man ikke kan gå videre med zoneudligningen. Alt imens må invaliderne og vore gamle ud over landet fortsat finde sig i den uretfærdige forskelsbehandling, der foregår, takket være zonegrænserne. Jeg finder, at det socialdemokratiske parti og den højtærede socialminister skylder befolkningen og ikke mindst rentemodtagerne

[Ragnhild Andersen.]

en forklaring her i dag på den besynderlige kurs, socialdemokratiet har fulgt i dette spørgsmål, det parti, som for 2½ år siden udsendte en skitse til samtlige vælgere her i landet, hvori man skrev: socialdemokratiet mener, at de uretfærdige zonegrænser skal ophæves; vi mener, at renten bør være ens i by og på land. De radikale sluttede sig til det standpunkt, og kommunisterne erklærede, at det havde de allerede længe været tilhængere af.

Hvad er forklaringen på, at dette standpunkt ganske er blevet forandret? Tilsyneladende var det et klart standpunkt, der fandt genklang i hele befolkningen, og der er ingen tvivl om, at det vakte store forhåbninger hos tusinder af de dårligst stillede, først og fremmest hos rentemodtagerne naturligvis — jeg har nævnt det tidligere, men det kan ikke gentages for tit, at ude på landet må de enlige aldersrentemodtagere klare sig med så ringe et beløb som 145 kr. om måneden i rente. Men det tilsyneladende klare standpunkt er sandelig blevet taget i den tid, der er gået, siden socialdemokratiet for 2½ år siden udsendte sin skitse.

I dag klamrer man sig snart til kommissionen og snart til en statistisk undersøgelse af leveomkostningerne, en undersøgelse, som, når sandheden skal frem, overhovedet ikke er påbegyndt i statistisk departement. Man klamrer sig til disse ting for at forhindre, at zoneudligningen bliver gennemført. Jeg må have lov til at spørge: Hvad var da meningen med, at man for 2½ år siden gik ind for, holdt lange taler til vælgerne og til de gamle om det rimelige og retfærdige i at ophæve zonegrænserne, når man i dag er havnet i at kræve nye og atter nye undersøgelser for overhovedet at ville gå ind derfor? Var det da helt ud i luften, når et så stort parti som socialdemokratiet gik ind for, at renten skulle være ens over hele landet? Var det kun valgfæsk og store ord, som der slet intet hold var i, det, der jo dengang så ud for befolkningen som en klar standpunkttagen? Det forekommer mig, at socialdemokraterne skylder ikke alene tinget, men også befolkningen et svar på, hvorfor de er sprunget fra deres oprindelige standpunkt og ikke er forblevet stående dér, hvor hele befolkningen havde god grund til

at tro at de efter modent overlæg var nået frem til, nemlig dertil, at zonegrænserne bør ophæves og forskelsbehandlingen dermed bortfalde. Også de radikale skylder efter min opfattelse befolkningen en forklaring på deres nye standpunkttagen, og også andre partier, der op under valgene gik ind for zonegrænsernes ophævelse, skylder at rede-gøre for, hvorfor de har forandret standpunkt.

Mit parti mener fortsat, at zoneudligningen bør gennemføres, og at renten bør være ens over hele landet. Pensioner til tjenestemænd er ens, arbejdsløshedsunderstøttelsen er ens, har samme satser i almindelighed ud over landet, og der må også betales samme arbejdsløshedskontingent ud over hele landet, der må betales samme invalideforsikringspræmie o. lign. Der er derfor ingen som helst begrundelse for, at vore gamle og invaliderne i landkommuner og købstæder skal føre en endnu mere kummerlig tilværelse end rentemodtagerne i hovedstaden.

Jeg opfordrer derfor alle ærede medlemmer til, uanset udvalgets opfordring om at forkaste forslaget om zoneudligningen, at stemme for den af mit parti foreslåede ændring i §§ 1 og 5 om fuld ophævelse af zonegrænserne.

Jeg skal derefter vende mig til forslaget under § 2. Vi går her ind for at forhøje grundbeløbene med 300 kr. om året til ægtepar og 200 kr. til enlige. Jeg skal påny minde om, at dette beløb er nøjagtigt den varige forhøjelse, som den socialdemokratiske skitse skilte med, da den blev sendt ud for ikke mindre end 2½ år siden. Det er nøjagtigt det samme beløb, som både socialdemokraterne og de radikale holdt lange taler om på vælgermøderne i såvel april 1953 som i efteråret 1953. Nu skriver vi november 1954, og ingen af de to partier har i mellemtiden selv fremsat forslag. Mit parti har nu fremsat det for fjerde gang, men endnu er det ikke lykkedes os at komme igennem med det. Vi fremlagde det allerede i foråret 1953, fordi regeringspartiet, socialdemokratiet, i sin skitse gav udtryk for, at det var netop det, det havde på hjerte at gøre for rentemodtagerne med det samme.

Hvad er nu forklaringen på, at socialdemokraterne hver gang stemmer forslaget

[Ragnhild Andersen.]

ned, når mit parti fremsætter det, og at de radikale gør det samme, endskønt også dette parti har givet udtryk for, at det var enigt i, at det var den første forhøjelse, rentemodtagerne måtte have? Forklaringen kan jo ikke være den, at disse partier selv vil have lov til at fremsætte forslaget, for så kan de bare komme med det, de kan være forvisset om, at mit parti vil give et sådant forslag fuld støtte, uanset hvor det end kommer fra. Men vi befinder os indtil videre i den situation, at forslaget om at give rentemodtagerne 200 kr. og 300 kr. mere om året henholdsvis til enlige og ægtepar kun kommer fra kommunisterne, uagtet det er lovet gennemført af hele 3 partier, uagtet der, hvis man skal tro på disse partiets løfter til vælgerne, er god og stærk parlamentarisk basis for at få det gennemført. Er der nogen urimeligheder i forslaget om at give rentemodtagerne 200 og 300 kr. mere årlig henholdsvis til enlige og ægtepar? Jeg gad se det medlem af det høje ting, der vil påstå noget sådant, al den stund den højest opnåelige rente for aldersrentemodtagere, ægtepar i hovedstaden, for tiden er 3 808 kr. Jeg siger med vilje den højeste rente, for i landkommunerne får ægtepar som bekendt kun ca. $\frac{4}{5}$ af dette beløb, helt nøjagtigt 82 pct. af aldersrenten i hovedstaden. Og som bekendt har det store flertal af rentemodtagere kun renten — eller så godt som kun renten — at leve af.

Det er helt forståeligt, at befolkningen gang på gang giver udtryk for, at den ønsker folkepensionen gennemført snarest muligt. At gennemføre de foreslåede forhøjelser på 200 kr. og 300 kr. ville være den bedste begyndelse, man kunne gøre henimod den folkepension, hele befolkningen sukker efter, den folkepension, som må og vil komme, fordi befolkningen ønsker den, og fordi det er umuligt år efter år at holde folkets vilje nede. Det kan en regering gøre i nogen tid ved hjælp af valgfiduser o. lign., men ingen skal tro, at man i det lange løb kan forhindre befolkningens tanker og synspunkter i at slå igennem, i at blive lov her i landet.

Mit parti mener, at der er ingen tid at spille med hensyn til at komme i gang med de foranstaltninger, der er lovet fra alle partiets side, og som der er talt om den

ene gang efter den anden. Lad os straks tage skridt til folkepensionen ved at gennemføre den foreslåede forhøjelse af grundbeløbene med de 200 kr. og 300 kr. Jeg opfordrer alle og ikke mindst dem, der selv har været ude at dele løfter ud til de gamle, om at rejse sig op og stemme for forslaget om den år lige, varige forhøjelse af renten.

Forslaget i § 3 går ind for en fordobling af invalidetillægget. Som jeg sagde det allerede ved første behandling, er dette et gammelt ønske fra invalidernes egne organisationer. Det er nok muligt, som der var ordførere der slog til lyd for ved sagens første behandling, at invalide Lovgivningen ikke i længden bør være sammenknyttet med aldersrentelovgivningen.

Det er muligt, siger jeg, for afgørende er det jo ikke, om loven hedder det ene eller det andet; afgørende er det, hvorvidt en sådan social lov tager hensyn til de særlige behov, der skal dækkes ind for de forskellige kategorier af mennesker, den omfatter. Og her har invalideorganisationerne efter mit partis opfattelse så ganske ret i, at der bør tages et særligt hensyn til de mange invaliderede, som ikke har mulighed for at arbejde og tjene penge, men som alligevel, i kraft af at de er yngre, har forsørgerpligter, familie, og kort sagt har de yngres behov.

Jeg ved da også, at f. eks. de tuberkuloseramtes organisationer lægger megen vægt på at få forbedret de tuberkuloseramtes situation, som er ganske utilfredsstillende, og jeg tror, at andre medlemmer af det høje ting er enige med mig om rigtigheden af denne betragtning. Det ærede medlem hr. Urban Hansen f. eks., der selv arbejder i disse organisationer, er utvivlsomt enig med mit parti i, at tiden er inde til at fordoble invalidetillægget, og jeg opfordrer det ærede medlem og andre ærede medlemmer til at stemme for det af mit parti stillede forslag om en fordobling af tillægget til invaliderne.

Den næste ændring forekommer i § 4. Her går vi ind for at forhøje brændselstillægget på 18 hl koks til 25 hl til en vinters forbrug. Det er et meget beskedent forslag, og det er meget tiltrængt. Jeg har sagt det før: man kan ikke med 18 hl brændsel komme igennem en vinter, og navnlig ikke når man er gammel, fordi man da trænger til

[Ragnhild Andersen.]

mere varme. Jeg synes, der skal et godt bryst til at sige, at det vil man ikke være med til i en tid, hvor det bliver koldere og koldere udenfor. Jeg anbefaler ærede medlemmer også at stemme for denne ændring.

I § 6 foreslår mit parti en lille varig forhøjelse af lommepengene til rentemodtagerne på alderdomshjem. Den er meget beskednen, 42 kr. om året, eller 3 kr. og 50 øre mere om måneden. Også det mener mit parti bør vedtages.

Idet jeg altså anbefaler at stemme for eengangshjælpen, opfordrer jeg samtidig ærede medlemmer til at stemme for de af mit parti stillede forslag. Det kan udmærket forenes — og kan netop forenes med rentemodtagernes interesser — at stemme både for ministerens forslag og for mit partis forslag. Jeg opfordrer til at vedtage dem alle.

Jeg vil gerne til mine udtalelser føje en aldersrentemodtagers betragtninger, som findes i det sidste hæfte af „Aldersrente-Bladet“, som er omdelt til alle medlemmerne i det høje ting. Han skriver i dette „Medlemsblad for Sammenslutningen af Alders- og Invaliderenteforeninger i Danmark“ følgende — jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et kort citat —:

„Det er slemt at sulte — men det er langt værre at fryse. Vi kan ikke klare os med den lille rente, vi for tiden oppebærer — men det er desværre sådan, at visse kredse ikke regner med den nød og elendighed, der uforskyldt er tilstede for alders- og invaliderentemodtagerne. Er det menneskeligt, nej — nej og atter nej. Giv os en rente, så vi kan få lidt at spise hver dag. Kulden er kommet tidligt i år, det har været nødvendigt at tage den ene spand koks efter den anden — således at det svinder stærkt i brændslet — og vedvarer kulden, hvorom ingen tvivl er, vil de atten hl koks være opbrugt sidst i februar måned — og hvad skal vi så — der er ikke penge at tage af aldersrenten, der skal dække husleje, lys, vask og renlighed samt madspørgsmålet. Men hvorfor er folketingsmændene nu blevet så mærkelige, efter folketingsvalget er overstået, således at de fleste af dem helst vil smyge sig bort fra de løfter, de gav på vælgermøderne, må man aldrig mere tro på valglofter. Det er ikke rigtigt, at folke-

tingskandidaterne, der ude i valgkredsene kæmper for at komme til rattet, stikker os den slags løfter på ærmet, som sidst er sket.

Dette til overvejelse for alle alders- og invaliderentemodtagere, også til det danske folketing.“

Jeg har tilladt mig at bringe dette citat, fordi det er udtryk, ikke for hvad en enkelt rentemodtager ude i provinsen mener, men utvivlsomt udtryk for, hvad tusinder af vore gamle tænker og føler, og jeg synes, det er det bedste argument og den bedste anbefaling for, at man ikke nøjes med at vedtage ministerens forslag om en eengangs-ydelse, men at man går i gang med en gennemførelse af folkepensionen ved at stemme for forslaget om fuld udligning og for forslaget om at give rentemodtagerne de 200 kr. og 300 kr. mere i varig forbedring samt stemmer for de øvrige af mit parti stillede forslag.

Søren Andersen: Det, der foranlediger mig til at tage ordet her ved anden behandling af lovforslaget om en særlig ydelse til alders- og invaliderentemodtagere, er den beklagelse, betænkningen indeholder: udvalget beklager, at resultatet af den bebudede undersøgelse af omkostningsniveauet i kommunegruppe III, landkommunerne, ikke foreligger. Jeg har forstået ministeren sådan, at han tilslutter sig denne beklagelse. Men en beklagelse kan man ikke leve af, og det kan rentemodtagerne heller ikke. I oktober måned sidste år forelå den foreløbige opgørelse af omkostningsniveauet i København, købstæderne og de bymæssigt bebyggede kommuner, medens man manglede tilsvarende oplysninger for de rene landkommuner. Vi kunne derfor ikke foretage en endelig fastlæggelse af grundbeløbene i landkommunerne, men måtte nøjes med skønsmæssige forhøjelser. Den højtærede minister lovede imidlertid udvalget at drage omsorg for, at undersøgelsen blev gjort færdig. Men da den højtærede minister forelagde nærværende lovforslag den 22. oktober, havde han tilsyneladende intet foretaget sig for at få opgørelsen tilendebragt. I en skrivelse af 6. november, altså i sidste uge, meddeler statistisk departement, at man ikke kan foretage den ønskede beregning, før det for kort tid siden forelagte

[Søren Andersen.]

forslag om udvidet bemyndigelse til statistisk departement er vedtaget. Jeg betvivler ikke, at departementet har fået opgaven forelagt, det bekræftes faktisk også af den sidste skrivelse, men jeg synes, det har været længe, inden man er blevet klar over, at beregningen ikke kunne foretages. Jeg mener, det var muligt at foretage en brugbar beregning. Man kunne have spurgt de samme steder, som man ellers spørger, når man foretager beregninger af statistisk art, nemlig hos handlende og hos kommunalbestyrelser, og kunne således have suppleret udregningen over.

Jeg er imidlertid lige så forbavset over, at den højtærede minister har været så passiv i denne sag, som tilfældet er. Personligt spurgte jeg allerede i sommer efter denne tælling, jeg spurgte igen i september og på det tidspunkt, da vi skulle foretage første behandling af lovforslaget, og jeg er ikke i tvivl om, at folketinget, hvis det havde vist sig, at rentemodtagerne i landkommunerne fik for lidt i dag, ville have rettet sig derefter.

Jeg lyttede interesseret til den højtærede minister og det ærede medlem hr. Svend Jørgensen, da de kappedes om at tage æren for den udligning, der fandt sted sidste år. Det var imidlertid mig, der som ordfører for mit parti rejste spørgsmålet om udligning. Ganske vist var det i første omgang eengangsydelsen, som vi ønskede benyttet til denne udligning, idet vi måtte forstå situationen sådan, at den højtærede minister ikke havde flere penge til rådighed. Da forslaget om at benytte 20 mill. kr. til en varig udligning af grundbeløbet kom frem, gav vi tilslutning hertil, men fastholdt, at der måtte en øjeblikkelig udligning til, og hertil måtte vi benytte eengangstillægget. Vi slog os så til tåls med, at vi i år efter den forventede opgørelse kunne endeligt fastlægge landdistrikternes grundbeløb. Jeg tror ganske bestemt, at der nu bliver skuffelse i mange rentemodtagerhjem på landet.

Vi har altså ikke det materiale, vi skulle have for virkelig at kunne placere det nævnte grundbeløb, og det er i høj grad beklageligt. Jeg er derfor i den situation, at jeg må nøjes med at anbefale at stemme for den eengangsydelse, som er foreslået. Samtidig skal jeg tillade mig på mit partis vegne

at anbefale at stemme imod det kommunistiske forslag.

Gertie Wandel: Som nævnt af andre ærede medlemmer har de tal, som skulle føre til en zoneudligning, ikke foreligget for udvalget. Jeg kan derfor på mit partis vegne tiltræde ministerens lovforslag i den skikkelse, hvori det foreligger, medens jeg må anbefale at stemme imod det kommunistiske forslag.

Svend Jørgensen: Ved første behandling af dette lovforslag gav jeg tilslutning til eengangstillægget, således som den højtærede socialminister har foreslået det, og der er ikke under udvalgsbehandlingen fremkommet noget, som forandrer vor stilling. Vi kan altså stemme for lovforslaget. Som følge deraf går vi imod det kommunistiske forslag.

Der er i udvalget fremkommet nogle oplysninger vedrørende en zoneudligning, som jeg i lighed med det ærede medlem hr. Søren Andersen vil knytte nogle bemærkninger til; disse bemærkninger kan samtidig betragtes som svar til det ærede medlem fru Ragnhild Andersen.

Som bekendt var det folkeforsikringskommissionen, der i sin tid fik en sådan undersøgelse i gang. Den 26. februar 1953 skrev den daværende socialminister til finansministeren og bad denne foranledige, at statistisk departement fremskaffede en sådan beregning af forskellen i prisniveauet for alders- og invaliderentemodtagere i hovedstaden, provinsbyerne og landkommunerne. Departementet svarede den 21. oktober 1953 og oplyste, at det havde benyttet de prisoplysninger, som er indberettet af kommunalbestyrelser og forretningsdrivende til brug for detailprisberegningen for juli 1953. Iøvrigt hviler beregningen på en forbrugsundersøgelse for alders- og invaliderentemodtagere, som blev foretaget i 1940, altså for 14 år siden. Det er intet under, at departementet selv betegner denne undersøgelse som foreløbig og ganske skønsmæssig. Jeg ser ingen grund til, at denne skønsmæssige undersøgelse har taget over 8 måneder. Folkeforsikringskommissionen er ikke færdig endnu. Resultatet blev følgende indekstal: hovedstaden 100, købstæderne 92 og landkommuner med større bymæssig bebyggelse 90.

[Svend Jørgensen.]

Statistisk departement følte altså selv, at denne beregning var for skønsmæssig, og i en skrivelse af 6. november 1954 til den højtærede socialminister bebuder departementet en ny forbrugsundersøgelse, der også skal omfatte de egentlige landkommuner. Denne undersøgelse skulle imidlertid også give svar på andre spørgsmål i forbindelse med bestemmelsen om regulering efter lokale delinger, og til en sådan større undersøgelse mener departementet ikke at kunne undvære en lovhjælp.

Jeg skal ikke blande mig i diskussionen om statistisk departements virksomhed, men blot ganske kort fastslå, at nu har folkeforsikringskommissionen i halvandet år ventet på svar på sin forespørgsel vedrørende zoneinddelingen, og så er undersøgelsen slet ikke begyndt endnu, og der er intet meddelt kommissionen om, at man ønsker en lov-bemyndigelse, inden man foretager den. Det måtte have været muligt at foretage en forbrugsundersøgelse i lighed med den, der blev foretaget i 1940, og som altså indekstallene den dag i dag hviler på for alders- og invaliderentemodtagernes vedkommende, og udstrække den til også at omfatte de egentlige landkommuner. Det kan være meget godt, at man ønsker oplysning om reguleringer efter lokale inddelinger, og det har sikkert også stor betydning at få fremskaffet disse oplysninger, bl. a. til brug for lønningskommissionen i diskussionen om stedtillæg, men jeg indser ikke, at det er nødvendigt at kæde dem sammen med rentemodtagernes levevilkår. Oplysningerne må kunne fremgå af en selvstændig undersøgelse. Savner den højtærede finansminister bemyndigelse hertil for lankdommunernes vedkommende, lader denne sag sig vel ordne uden den generelle bemyndigelse, som lovforslaget om det statistiske departement forudsætter.

Forholdet er altså det, at folkeforsikringskommissionen savner en undersøgelse, som er af stor betydning for dens arbejde. Tillige ved vi nu, at den undersøgelse, hvis resultat er indekstallene 100, 90 og 82, er foreløbig,

ganske skønsmæssig og hviler på oplysninger, som er indhentet for 14 år siden, og vi har fået vished for, at denne undersøgelse ikke er fortsat. Alt dette kan ikke andet end understøtte min påstand om, at disse tal ikke er rigtige, og at der i virkeligheden ikke er så stor forskel i leveomkostningerne for rentemodtagerne i by og på land, som de nævnte tal giver udtryk for. Vi må nu fra folkeforsikringskommissionens side påny anmode om, at denne undersøgelse påbegyndes og føres til ende snarest muligt, idet jeg dog vil understrege, at dette iøvrigt ikke må sinke kommissionens arbejde. Dens betænkning må afgives så betids, at lovforslaget kan fremsættes i indeværende folketingssamling.

Socialministeren (Strøm): Allerførst siger jeg tak til hele udvalget for den enstemmige tilslutning til det lovforslag, jeg har fremsat.

I betænkningen udtrykker udvalget sin beklagelse af — det har talerne også i stor udstrækning været inde på — at resultatet af statistisk departements undersøgelse af leveomkostningerne indenfor de forskellige zonegrænser ikke har foreligget. Denne beklagelse tilslutter jeg mig. Men statistisk departement har altså ment, at det bør have en lovhjælp for at kunne gennemføre en sådan undersøgelse. Dette spørgsmål er for tiden til behandling i et andet folketingsudvalg, og jeg håber, at det må være gørligt at nå frem til et resultat.

Såvidt jeg forstod på det ærede medlem hr. Søren Andersen, vil han bebrejde mig, at denne undersøgelse ikke er kommet videre, og såvidt jeg forstod på det ærede medlem, skulle jeg sidste år, da vi behandlede forslaget om eengangsydelse, have givet løfte om, at undersøgelsen skulle være sluttet indenfor et bestemt tidsrum. Det er rigtigt, at jeg har givet løfte om at henvende mig til statistisk departement for at få det til at foretage den nævnte undersøgelse, og det er sket; men at jeg skulle have lovet undersøgelsen afsluttet til en bestemt tid, er ikke

[Socialministeren.]

rigtigt. Hvordan skulle jeg, der intet kender til statistisk departements arbejdsforhold eller arbejdsvilkår, på dette departements vegne kunne afgive et løfte om, at det skulle afslutte et arbejde indenfor et nærmere bestemt tidsrum? I denne forbindelse må jeg også erindre om, at statistisk departement ikke hører ind under socialministeriet. Men jeg beklager altså ligesom udvalget, at undersøgelsen ikke er kommet videre, og jeg håber, at det må lykkes, som jeg sagde før, for det udvalg, der beskæftiger sig med den højtærede finansministers forslag, at finde vej frem, så statistisk departement virkelig kan gå i gang med arbejdet.

Det ærede medlem hr. Søren Andersen ville også mene, at zoneudligningen er en opfindelse af partiet venstre. Jeg må hertil sige det samme, som jeg sagde, da vi behandlede lovforslaget sidste år, at det er mærkeligt, at det kun er, når der sidder en socialdemokratisk regering, man interesserer sig for spørgsmålet. Da man selv havde regeringen, var der så sandelig ikke nogen, der talte om en zoneudligning.

Det ærede medlem fru Ragnhild Andersen talte om forskellige løfter, som socialdemokratiet og også andre partier skulle have givet. Det, vi står overfor i øjeblikket, er at gennemføre en eengangsydelse til rentemodtagerne, og iøvrigt står det nu til folkeforsikringskommissionen at finde frem til et positivt resultat. Jeg forstår, at det ærede medlem i kommissionen har givet løfte om at medvirke hertil, og da netop de problemer, det ærede medlem nævner, er kædet sammen med folkepensioneringen — i hvert fald af socialdemokratiet gennem de løfter, der er givet — må jeg understrege det, det ærede medlem sagde tilsidst, at vi må gå i gang med arbejdet herpå.

Jeg henstiller altså, at man i folkeforsikringskommissionen — hvad jeg forstår man også er indstillet på — søger at nå frem til en ordning, der kan samle et betragteligt flertal og forhåbentlig alle i kommissionen.

Jeg takker for tilslutningen til lovforslaget. Også jeg må bede om, at man stemmer imod det kommunistiske partis lovforslag.

Jeg beklager, at de ønskede oplysninger vedrørende leveomkostningerne ikke er frem-

kommet, men jeg håber, at arbejdet hermed må blive gennemført således, at resultatet kan virke retningsgivende også for folkeforsikringskommissionen.

Ragnhild Andersen: Den ærede ordfører for venstre, det ærede medlem hr. Søren Andersen, sagde, at rentemodtagerne kunne ikke leve af beklagelser, og fandt det meget beklageligt, at statistisk departement ikke er færdig med sin undersøgelse vedrørende leveomkostningerne, og han tilføjede, at forsinkelsen ville give skuffelse i mange hjem. Deri kan jeg være ganske enig med det ærede medlem. Derimod er jeg forbavset over, at det ærede medlem, når han har dette synspunkt, ikke støtter mit partis forslag. Hvis det ærede medlem virkelig mener det oprigtigt, at zonegrænserne bør ophæves, har han i dag en enestående lejlighed til at give udtryk for det ved at stemme for vort forslag. Det ærede medlem har nemlig ret i, at man ikke kan lade rentemodtagerne leve af de beklagelser, der fremsættes, heller ikke af dem, det ærede medlem fremsætter, men man må prøve på at nå frem til realiteter.

Det ærede medlem hr. Svend Jørgensen vendte sig også imod mit partis forslag og erklærede endvidere, at den undersøgelse, hvis resultat man venter på, og hvis udelblivelse alle beklager, var sat i gang af folkeforsikringskommissionen. Det er rigtigt, at ønsket om denne undersøgelse er fremsat i kommissionen. Jeg vil dog gerne tilføje, at mit parti, da spørgsmålet stod i kommissionen, om en sådan undersøgelse skulle iværksættes, erklærede, at vi ikke ville gå ind for det, al den stund vi nærrede den største bekymring for, at den ville blive brugt som stoppeklods for færdiggørelsen af kommissionsarbejdet. Med den motivering erklærede vi, at vi ikke lagde nogen vægt på, at undersøgelsen blev gennemført.

Sagen er nemlig i al sin enkelhed den, at vi allerede langt tilbage har haft den opfattelse, at man i Danmark burde ophæve zonegrænserne, og da socialdemokratiet for 21½ år siden fremsatte sin skitse herom, erklærede vi med det samme, at vi var ganske enige i, at det burde ske. Jeg beklager, at den højtærede socialminister ikke gav mig svar på mit spørgsmål om, hvorfor

[Ragnhild Andersen.]

regeringspartiet er sprunget fra det standpunkt, det tog i skitsen for 2 $\frac{1}{2}$ år siden, nemlig at renten bør være den samme over hele landet. Det var et rigtigt og velovervejet standpunkt, socialdemokratiet dengang tog. Hvorfor har endvidere den ærede radikale ordfører, hr. Svend Jørgensen, ikke svaret mig på mit spørgsmål vedrørende det radikale parti, der under valgkampen erklærede sig for tilhænger af ophævelsen af zonegrænserne? I dag står såvel den højtærede minister som det ærede medlem her og siger, at vi må først have resultatet af statistisk departements undersøgelse, og beklager, at vi ikke kan komme i gang, før vi har fået dette resultat.

Jeg er uenig med de to partier og synes, de skylder os en forklaring på, at de tager standpunkt til et stort og betydningsfuldt spørgsmål og så springer fra, når spørgsmålet kommer til behandling i folketinget. Det skal dog i sandhedens interesse siges, at det ærede medlem hr. Svend Jørgensen erklærede, at folkeforsikringskommissionens færdiggørelse af arbejdet ikke kunne afhænge af, at undersøgelsen blev tilendebragt.

Jeg beklager, at den højtærede socialminister afviser det lovforslag, mit parti her har lagt på tingets bord. Jeg har noteret mig de bemærkninger, den højtærede socialminister fremsatte om folkeforsikringskommissionens arbejde. Det er naturligvis ganske rigtigt, som ministeren siger, at mit parti er rede til at forhandle i folkeforsikringskommissionen, og at vi vil bestrebe os på, hvad der under hele kommissionsarbejdet har været vor hensigt, at finde frem til et grundlag, hvorom der kan blive den størst mulige enighed. Men den højtærede socialminister sagde også ved første behandling og igen i dag, at vi skal forhandle og forhandle. Det er vi rede til, men når vi skal have tid til at forhandle, og når socialdemokratiets forslag, der skulle komme som et resultat af de fornede overvejelser, partiet måtte have foretaget angående de andre partiers forslag, endnu ikke er lagt på kommissionens bord, så må den højtærede minister indrømme, at vi ikke altimens kan lade de gamles problemer stadigvæk være de gamles problemer, men må opfylde nogle af de løfter, der er givet dem år efter år. Det er mit partis opfattelse,

at man bør gøre det, og det er ikke nogen tilfældighed, at vi har fremsat vort forslag, som vi har gjort det, idet vi gik ud fra, at det dækkede synspunkter, som der skulle være et stort flertal for her i salen. Alle partier har talt til fordel for spørgsmålet om udligningen, men tre partier har lovet at gennemføre udligningen fuldtud. Dernæst er der spørgsmålet om de 200 kr. til enlige og de 300 kr. til ægtepar. Alle partier har omgæedes med tanken om varige forbedringer for rentemodtagerne, men tre partier i denne sal har rent konkret lovet rentemodtagerne at gennemføre sådanne forbedringer. Vi mener derfor, det er urimeligt at blive ved at udsætte og udsætte dem. Vi skal gøre, hvad vi kan i folkeforsikringskommissionen for at nå til et positivt resultat, men for at vi kan få et forhandlingsgrundlag, må regeringens forslag komme frem, og vi bør ikke vente med at give rentemodtagerne forbedringer af den grund. Det forslag, mit parti har fremsat, bør derfor også gennemføres her i dag sammen med socialministerens forslag, og jeg opfordrer endnu en gang til, at man stemmer for begge forslagene.

Søren Andersen: Den højtærede minister mente ikke, at mit parti havde været interesseret i zoneudligningen tidligere. Vi har imidlertid sammen med det konservative folkeparti, medens vore partier havde regeringen, gennemført betydelige forbedringer for rentemodtagerne, der bl. a. fik lov at tjene noget mere, inden der blev trukket fra i deres rente. Vi har også tit medvirket til, at renten blev pristalsreguleret, så rentemodtagerne ikke behøvede at vente på en forhøjelse af renten, men naturligvis bestemmer vi selv, i hvilken rækkefølge vi ønsker at de sociale forbedringer, altså også for rentemodtagerne, skal foregå.

Grundlaget for de sidste bemærkninger i min tale var bl. a. de udtalelser, som den højtærede socialminister fremsatte på rentemodtagernes landsmøde, samt den strid, der i nogen måde blev ført mellem det ærede medlem hr. Svend Jørgensen og ministeren om, hvem der skulle have æren for de sidste år indførte forbedringer. Jeg havde aldrig troet, at vi her i den grad skulle nævne de enkelte partiers fortjenester, men

[Søren Andersen.]

når det er gjort fra anden side, synes jeg også, jeg vil være med i laget.

For mig at se er det nu alligevel mærkeligt, at det har været så længe for statistisk departement at komme til det resultat vedrørende de omtalte undersøgelser, og at der må en ny lov til, og det er mindst lige så mærkeligt, at ministeren ikke har rykket for resultatet. Jeg nævnte selv, at både i september og lige forud for lovforslagets fremsættelse havde ministeren spurgt, om undersøgelsen var afsluttet, men han havde fået benægtende svar. Jeg forstår ikke, at ministeren ikke har grebet ind her.

Endelig skal jeg fremsætte nogle principielle synspunkter vedrørende kommissionsarbejdet. Jeg har forstået, at det er en kommissions opgave at kulegrave problemerne og afgive en betænkning; hvis denne betænkning ikke kan blive enstemmig, må der fremkomme mindretalsbetænkninger. Det er det, der er sket her. Jeg har ikke forstået, at det absolut skal være en kommissions opgave at blive enig. Det er i folketinget, man skal søge at nå til enighed, og ansvaret for, om der gennemføres en lov efter kommissionsarbejdets afslutning eller ej, er ministerens.

Svend Jørgensen: Jeg skal kun sige til det ærede medlem fru Ragnhild Andersen, at mit standpunkt til zoneudligningen er nøjagtig det samme i dag, som det har været tidligere. Vi har i fjor taget konsekvensen deraf og fået begyndt på udligningen, og når vi får de oplysninger fra statistisk departement, som vi mangler, vil arbejdet med udligningen kunne fortsættes.

Socialministeren (Strøm): Det ærede medlem fru Ragnhild Andersen sagde, at vi var sprunget fra planen om zoneudligningen. Vi er ikke sprunget fra, men det ærede medlem ved, at dette problem for os har været kædet sammen med gennemførelsen af en almindelig folkepensionering. Vi har ikke, som det ærede medlem har villet give det udseende af, lovet, at vi pludselig ville gennemføre en zoneudligning. Vi har sagt, det skulle ske gradvis og samtidig med gennemførelsen af folkepensioneringen; det ved det ærede medlem udmærket godt.

Det ærede medlem syntes ikke, at vi

havde gennemført nogen forbedringer for rentemodtagerne, medens folkeforsikringskommissionen havde arbejdet. Det er ikke rigtigt. Det ærede medlem nævner stadigvæk en årlig forbedring på 300 kr. for ægtepar og 200 kr. for enlige. Hvis vi nu til forbedringerne fra sidste år lægger forbedringerne ifølge det lovforslag, vi nu skal til at gennemføre, bliver der tale om 150 kr. for ægtepar og 100 kr. for enlige. Hvis man yderligere hertil lægger den forbedring, der blev gennemført ved den påbegyndte zoneudligning — og det har man vel til en vis grad også lov til — bliver forbedringen for rentemodtagere på landet på over 300 kr. for ægtepar og over 200 kr. for enlige, og i købstæderne vil forbedringerne noget nær svare til det ærede medlems tal. Det er altså ikke sådan, at folketinget, medens folkeforsikringskommissionen arbejder, helt har glemt de ældre, invaliderne og de enlige mødre. Der er i den periode gennemført forbedringer for 59 mill. kr.; det synes jeg dog også er værd at tage med i betragtning.

(Kort bemærkning).

Ragnhild Andersen: Det ærede medlem hr. Svend Jørgensen sagde, at hans partis standpunkt med hensyn til zoneudligningen er nøjagtig det samme som tidligere. En sådan udtalelse kan jeg ikke helt skrive under på. Det ærede medlems parti erklærede, at man ville give grønt lys overfor den socialdemokratiske skitse og de synspunkter, der er nedlagt i den — altså også vedrørende zoneudligningen — hvori rent ud siges, at det socialdemokratiske parti går ind for, at renten skal være ens i hele landet. Hvis derfor det ærede medlem mener at stå fast på samme standpunkt som tidligere, kan jeg ikke se rettere, end at han må stemme for det af mit parti fremsatte forslag om fuld udligning, som foreligger her i dag.

Det er rigtigt nok, som den højtærede socialminister hævder, at spørgsmålet om zonegrænsernes ophævelse er omtalt i den skitse, der også omfatter pensionsordningen. Men det er jo lige så rigtigt, at forhandlingerne i folkeforsikringskommissionen har været mange år, og at man derfor, hvis man vil varetage rentemodtagernes interesser, i højere grad må gå i gang med at få gen-

[Ragnhild Andersen.]

nemført nogle af de varige forbedringer, som er lovet i den skitse, og den indeholdt jo netop løfte om varige forbedringer straks på 200 kr. og 300 kr. årlig til enlige og ægtepar. Det er rigtigt, hvad ministeren siger, at der i fjor blev gennemført en eengangshjælp på 100 kr. og 150 kr. foruden zoneudligning i købstæder og landkommuner; det var jeg inde på allerede i mit første indlæg i dag; jeg har ikke overset de ting, der i så henseende er gennemført for rentemodtagerne. Derfor har jeg jo også ret, når jeg siger, at når ministeren nu igen foreslår 100 kr. og 150 kr. som eengangshjælp, må mit parti betragte det som indfrielse af et løfte, man gav rentemodtagerne i fjor. Man lovede dem 200 kr. og 300 kr., men gav dem 100 kr. og 150 kr. Det, man gør i dag, er en ajourføring, og derfor bør man også gennemføre de ændringer, som er foreslået af mit parti: en forhøjelse til rentemodtagerne på 200 kr. og 300 kr.

Socialministeren (Strøm): Nu glemmer det ærede medlem atter, at zoneudligningen, dersom den medregnes, jo også giver et betragteligt beløb, i hvert fald for rentemodtagerne i landkommunerne og købstæderne. Jeg tror derfor ikke, det ærede medlem har nogen særlig grund til at tale, som hun gør, om vore løfter om 200 kr. og 300 kr., som rentemodtagerne ikke har fået. Ude på landet og i købstæderne har de fået det; det eneste sted, hvor de ikke har fået det, er her i København.

Det ærede medlem hr. Søren Andersen sagde, at da partiet venstre havde regeringen sammen med de konservative, gennemførte man betydelige forbedringer til rentemodtagerne, og han nævnte, at rentemodtagerne fik lov til at tjene noget mere, og at renten blev pristalsreguleret. Jeg har før sagt til det ærede medlem, at pristalsregulering for rentemodtagerne har der været, lige siden socialreformen af 1933 blev gennemført. Den har været gennemført på en sådan måde, at i een periode var der togangsregulering og i en anden eengangregulering; det, som blev gennemført i partiet venstres regeringsperiode sammen med de konservative, var regulering to gange om året. Jeg kan betro det ærede

medlem, at dette ikke har virket endnu; det har ikke givet nogen resultater, så det kan jo ikke være nogen overvældende forbedring.

Nå, men da vi altså er enige om gennemførelsen af det lovforslag, som jeg har fremsat, ser det lidt underligt ud, at vi står og hakker på hinanden.

Hvad angår folkeforsikringskommissionens arbejde, syntes det ærede medlem, det var mærkeligt, at vi tilstræber at nå til en enig indstilling. Det er imidlertid ikke så mærkeligt, ærede medlem, når vi ved, at kommissionen nu har arbejdet så længe, når vi ved, at der i kommissionen sidder repræsentanter for samtlige politiske partier, og når vi ved, at disse nu kender problemerne. Er der noget at sige til, at vi derefter finder det ønskeligt at nå frem til et forslag, der kan samle, fremfor at blive stillet overfor 7—8 forskellige forslag? Hvis det ærede medlem virkelig mener, at der er visse ting, som skal rettes for rentemodtagerne, synes jeg, det ærede medlem skulle medvirke i bestræbelserne for, at folkeforsikringskommissionen kan nå til et resultat — så kunne det ske hurtigt, og så havde vi mulighed for i folketinget hurtigt at få et lovforslag gennemført.

(Kort bemærkning).

Ragnhild Andersen: Nej, højtærede socialminister, jeg glemmer ikke zoneudligningen og glemmer ikke, at rentemodtagerne fik lidt mere ude i landkommunerne, hvor man altså kom et stykke vej frem mod udligningen; men det er jo blevet stoppet i år. Jeg er derimod bange for, at socialministeren glemmer, at de københavnske rentemodtagere, ja, ikke alene de københavnske, men rentemodtagerne i hovedstadsområdet — og det er en meget stor del af den samlede rentemodtagergruppe — i årevis har stået fast på henholdsvis 183 kr. om måneden for enlige og 274 kr. for ægtepar. De fik i fjor kun de 100 kr. og 150 kr. — og ikke mere; her ville det være rimeligt hurtigst muligt at give de 300 kr. mere om året til ægtepar — det er kun 25 kr. mere om måneden, lagt til de 274 kr. Man skal ikke glemme, at hovedstadens rentemodtagere

[Ragnhild Andersen.]

ikke har fået mere end halvdelen af, hvad man lovede dem i fjor.

Socialministeren (Strøm): Jeg ved ikke, om det ærede medlem ikke bemærkede, at jeg selv sagde, at hovedstadens rentemodtagere — det gælder dem, der er inde under gruppe I — ikke har fået mere end 150 kr.; jeg har altså min opmærksomhed henvendt på, at rentemodtagerne her ikke har fået mere end de 150 kr. Det glæder mig imidlertid, at vi er kommet så nogenlunde ned på jorden med problemerne, så at vi kan diskutere dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om en særlig ydelse til alders- og invaliderentemodtagere m. fl.

Lovforslagets §§ 1—4 og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændringer i folkeforsikringsloven om forhøjelse af grundbeløbene, forhøjelse af renten med tillæg i kommunegrupperne II og III til samme størrelse som i kommunegruppe I samt om forhøjelse af brændselstillæg, invaliditetstillæg og lommepenge til rentemodtagere på alderdomshjem. [Af Ragnhild Andersen m. fl.].

§ 1

forkastedes med 105 stemmer mod 7; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 2

forkastedes med 113 stemmer mod 7; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 3

forkastedes med 114 stemmer mod 7; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 4

forkastedes med 114 stemmer mod 7; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 5

forkastedes med 114 stemmer mod 7; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 6

forkastedes med 114 stemmer mod 7; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 7 betragtedes som

bortfaldet ved de tidligere afstemninger.

Lovforslaget var dermed forkastet.

Formanden: Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingsmand Johs. Christiansen har meddelt mig, at han ønsker til indenrigs- og boligministeren at stille følgende spørgsmål:

Agter ministeren i medfør af lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde, § 9, i nær fremtid at nedsætte tjenestetiden for denne kategori af værnepligtige?

Folketingsmand Henry Christensen har meddelt mig, at han ønsker til forsvarsministeren at stille følgende spørgsmål:

Agter forsvarsministeren, under hensyn til de mange og samstemmende protester, at afstå fra den af regeringen bebudede nedskæring af velfærdstjenesten og den civile undervisning for de værnepligtige?

Medlem af folketinget Hanne Budtz har meddelt mig, at hun ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

Agter justitsministeren at foretage sådanne ændringer i den af justitsministeriet hidtil fulgte praksis vedrørende meddelelse af opholds- og arbejdstilladelse for fremmede statsborgere her i landet, at danske kvinders udenlandske ægtefæller i princippet ligestilles med danske mænds udenlandske ægtefæller?

Spørgsmålene vil blive optaget på dags-

[Formanden.]

ordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 19. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Fremstilling af lovforslag.*
- 2) *Første behandling af:*
Forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.
- 3) *Første behandling af:*
Forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

Mødet hævet kl. 14¹⁵.

---

22. møde.

Fredag den 19. november kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende påligningen af indkomst- og formueskat til staten m. m. og

forslag til lov om forlængelse af skattefratagelsen i henhold til lov nr. 117 af 9. april 1933 om lempelse i beskatningen til staten af nyopførte bygninger.

I skrivelse af dags dato meddeler landbrugsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om tillæg til lov om handel med foder- og gødningsstoffer samt grundforbedringsmidler og

forslag til lov om midlertidig ændring af lov nr. 50 af 14. februar 1951 om fortrinsret i høsten.

I skrivelse af dags dato meddeler ministeren for handel, industri og søfart, at hun ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om arbejdstageres opfindelser.

I skrivelse af dags dato meddeler justitsministeren, at han ønsker her i tinget mundtligt at fremsætte:

Forslag til færdselslov.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Kampmann): Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende påligningen af indkomst- og formueskat til staten m. m.*, den årlige ligningslov.

Forslaget går ud på med visse ændringer at forlænge ligningslovens regler for skatteåret 1955—56 samt på at indføre visse nye regler, hvoraf de væsentligste drejer sig om den skattemæssige behandling af visse forsikringer m. v., hvortil udgifterne blev gjort fradragsberettigede ved sidste ligningslov. I det følgende skal jeg kort omtale de vigtigste bestemmelser i forslaget.

Ved lovforslagets § 2 om ændret affattelse af ligningslovens § 5 er de heri fastsatte maksimalindkomstbeløb og nedslagsbeløb foreslået forhøjet. Dette skyldes, at de i lovbestemmelsen omhandlede rentemodtagere i 1954 vil få en noget højere indkomst, idet renten er steget og der er ydet rentemodtagerne ekstraordinære tilskud. De foreslåede forhøjelser vil medføre, at der, forudsat uændret skatteudskrivning, bliver tale om en praktisk taget uforandret beskatning af rentemodtagerne. Der er ved beregningerne taget hensyn til de omtalte ekstraordinære tilskud.

Lovforslagets § 3 omhandler de særlige krigsrisikotillæg til søfolk, som i henhold til de tidligere ligningslove siden 1939 har været skattefrie. Den skattefrihed, man indførte kort tid efter krigens udbrud, var udtryk for samfundets anerkendelse af den store indsats, som blev gjort fra søfolkernes side under de meget vanskelige og farefulde forhold under krigen, og der er ingen tvivl om, at bestemmelserne fandt almindelig tilslutning, så længe krigen varede og i de første vanskelige år derefter. Imidlertid må man vel nu sige, at det ikke længere er på sin plads at give en særlig skattemæssig begunstiggelse af indtægterne hidrørende fra dette erhverv, hvor fortjenstfuldt det